

Gorenjec

št. 7. — Leto XX. — Kranj, 15. februarja 1936.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73 „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopise sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“, celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrletno 10 Din, posamezna številka 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

1922-36

Štirinajsto leto je minulo. Dne 6. februarja, četrti dan odkar so bili kardinali zbrani v sikstinski kapeli k volitvi, je bil z dvetretinsko večino veljavno izvoljen za papeža milanski nadškof Ahil Ratti. Prvi med kardinali je stopil predenj in ga vprašal: „Ali sprejmeš izvolitev?“ Ko je novoizvoljeni pritrdil, ga je vprašal: „Kakšno ime si si izbral kot papež?“ Izvoljeni odgovori: „Hočem se imenovati Pij.“ Ker pa je bilo pred njim že 10 papežev, ki so se imenovali Pij, je sedaj vladajoči vladar Kristusove cerkve Pij XI.

Kdo je naš sedanji papež? Rojen je bil v Desio blizu Milana leta 1857. Pokrstu so mu dali ime Ahil; po očetu se pa piše Ratti. V svojem rojstnem kraju je obiskoval osnovno šolo, nato je šel v gimnazij in končno je stopil v bogoslovje v mestu Milanu. Svoje bogoslovne študije je dovršil v Rimu. Postal je profesor bogoslovja. Ker je pokazal velike zmožnosti pri poučevanju in vzgoji, so mu kmalu zaupali še mnoge druge važne službe, zlasti v vatikanski knjižnici, ki je največja knjižnica na svetu. — Po svetovni vojni ga je papež Benedikt XV. poslal kot svojega zastopnika na Poljsko. Tu je od blizu spoznal razmere sosedne boljševe Rusije. Videl je, kaj vse morajo trpeti mladi in narodi v državah, ki črtajo iz svojih ustav in zakonov Kristusa in bož. postav. Iz Poljske ga je Benedikt XV. poslal v Milan za nadškofa, obenem pa ga je tudi imenoval za kardinala. Toda že pol leta nato je moral oditi — bož. previdnost ga je poklicala na najvišjo, a tudi na odgovornejšo mesto na zemlji, postal je Kristusov vikar — namestnik, papež Pij XI. vrhovni pastir in oče vse katoliške družine.

Za svojo posebno nalogo si je sedanji papež izbral geslo: „Pax Christi in seg-

no Christo: delati za mir nad vsemi kristijani. — Težavna in izpostavljena vsem obrekovanjem je služba vrhovnega poglavarja Kristusovega kraljestva na zemlji. Kdor hoče prav soditi o vlogi papeštva v zgodovini narodov, ta mora gledati na Cerkev ne samo z očmi človek, pameti, marveč z očmi vere. Cerkev je med nami živeči Emanuel — Kristus. „V tebi bodo blagoslovljeni vsi rodovi zemlje.“ Te besede se nanašajo na Cerkev, oz. na Tistega, ki živi in deluje v njej. Toda blagoslov prihaja od Kristusa in Cerkve le k tistim, ki nosijo bož. postavu v srcih zapisano. Ne s fizično silo, ampak z veličino duha: resnice in ljubezni je zmagal Kristus in z istim orožjem zmaguje že 1900 let in bo še zmagovala Cerkev. Ona oznanja prvenstvo duha nad snovnostjo; oznanja prvenstvo pravice nad surovo silo orožja in nasilja, prvenstvo vesti nad strastjo. Ideja bratstva med ljudmi, enakopravnosti vseh narodov — ideja kristjanov otrok enega Očeta in ene Matere — je neizmeren zaklad za pravo človeško kulturo. Resnična pa je Ambroževa beseda: „Ne more imeti Boga za očeta, kadar noče imeti Cerkve za svojo mater.“ Drži pa tudi drugo: ni katol. kristjan, ni Kristusov oni, ki hoče pojmovati Cerkev brez papeža. „Kdor vas posluša mene posluša.“ Vsakratni vidni poglavar Kristusove Cerkve je glasnik bož. volje in nosilec bož. miru na zemlji. Zato pa pošiljamo vsi katoličani svojemu nadpastirju in očetu za 14. letnico njegovega vladanja radostne čestitke in pozdrave z besedami cerkvene himne: „Naj doni po širnem svetu: Slava svetemu Očetu!“ Vladaj knez izmed vladarjev, oče blag in ljubezniv, trden v sili vseh viharjev, temelj Cerkve nezrušljiv!“

Kaj pa to...?

Zadnji teden se po Kranju in okolici, posebno po gostilnah, mnogo govori o neki trošarinski zadevi na mestnem magistratu v Kranju. O zadevi nimamo zanesljivejših podatkov, ker se vse zavija v neko „uradno tajnost“. Morda tudi na mestnem magistratu ničesar ne vedo o teh govoricah? Zato si dovoljujemo gospode na kranjskem rotovžu opozoriti na to, kaj se šušlja po gostilniških kotlih.

Kolikor smo mogli zvedeti, bi bila bajza zadeva nekako takale:

Glavna zaloga piva v Kranju, katere lastnik je kranjski podžupan g. R. Mayer je — tako se šušlja — prikrila večjo množino piva, ki ga ni prijavila mestni občini in za katero ni plačala občinske trošarine. Iz skrivnostnih govoric nismo mogli povzeti, za kako veliko količino bi šlo. Bajze gre za večjo množino piva, celo za več hektolitrov.

Pa še več se šušlja! Govori se celo, da je bilo to prikrivanje prijavljeno mestni občini v Kranju, pa da je predsedstvo občine Kranj opustilo g. podžupana krivde, plačevanja neplačane trošarine in kazni za to. Menda gre za veliko vsoto, okrog 80.000 Din, ki bi jo morala dobiti blagajna mestne občine; predsedstvo naše občine pa je g. podžupana opustilo vsake krivde in tudi plačevanja te trošarine. Govori se tudi o nekem pokvarjenem pivu, pa mi, ki nismo strokovnjaki v trošarinskih zadevah, ne moremo umeti, kaj bi imelo v tej stvari opraviti pokvarjeno pivo.

Mi smo seveda popolnoma prepričani o objektivnem poslovanju mestne občine, pa tudi o tem, da je g. podžupan R. Mayer vse popolnoma pravilno prijavil in da ni zatajil niti kapljice piva, za katero bi bilo treba plačati občinsko trošarino. Mi danes le registriramo te govorice, katerih je Kranj poln. Zdi se nam

V slovo

Prejšnji teden je zapustil kranjsko gimnazijo profesor Malnar. Odšel je na ljubljansko srednjo šolo.

Nekako trideset let je vsako jutro prihajal v impozantno zgradbo kranjske „visoke šole“. Z zavodom je dihal vse njegove vesele in težke ure skoro od ustanovitve naše polne gimna-

pa potrebno, da na te govorice opozorimo našo občinsko upravo. Zadnjič smo namreč pohvalili g. župana, kako strogo pravično se pobira vsa občinska trošarina, zato si pač ne moremo misliti, da bi sam g. podžupan zatajil le eno kapljo piva ali oškodoval občino le za eno paro. Še manj pa si moremo misliti, da bi g. župan oprostil g. podžupana plačanja trošarine in kazni za neplačano trošarino, ko je vendar tako strogo pravično kaznoval ubogo delavca, ki je pil vino, ne da bi plačal občinsko trošarino.

Ker smo torej nad vse trdno prepričani, da bi g. podžupan kaj takega ne mogel storiti, še manj pa g. župan sam, smatramo za svojo dolžnost, da na vse te govorice opozorimo g. župana in g. podžupana s prošnjo, da strogo nastopita proti vsem raznašalcem takih govoric. Predvsem pa prosimo, da bi nam blagovolila poslati upravo mestne občine uradno pojasnilo — o kakem popravku pač še ne more biti govora, prosimo samo uradno pojasnilo — da so vse te in podobne govorice popolnoma neosnovane, da g. podžupan ni prikriljal mestne občine niti za paro na trošarini in da tudi ni res, da bi bil g. župan, oziroma predsedstvo mestne občine Kranj oprostilo g. podžupana plačanja trošarine in kazni za neplačano trošarino, pač pa da je to resnica, da bi bil g. župan obsodil celo samega podžupana z vso strogo pravičnostjo kakor je l. 1935. obsodil ubogega delavca Kužnarja, če bi bil g. podžupan to res zaslužil.

Končno bi povdarjali le še to, da bo naš list z velikim veseljem objavil tako uradno pojasnilo mestne občine Kranj in tako pripomogel, da se zavežejo zlobni jeziki in da se brez vsakega dvoma ugotovi objektivno postopanje g. župana in korektno plačevanje trošarin g. podžupana.

Delal je na njej v predvojnih letih in med vojno, ko je moral zavod na široko odpreti svoja vrata vsaj za nekaj časa vojaški bolnici, zase pa po mestu poiskati zasilnih in več ali manj primernih prostorov za učilnice. V naši državi je v zadnji dobi doživel tolik porast gorenjske gimnazije, kakor ga kronika

tega zavoda še ne pomni. In ko je po številu zdaj šola dosegla svoj maksimum, je bil profesor Malnar premeščen.

Kranjčani so ga visoko spoštovali. Tudi fantje iz okolice so ga cenili, ko jim je na raznih telovadnih tekmah pravično prisojal točke ali v telovadnici dajal praktičnih nasvetov. Posebno mnogo pa je z njim izgubila kranjska gimnazija. Saj je bil profesor njen stebel močen, siguren, zanesljiv in vedno značaj. Fini nastop ga je krasil, taktno se je približeval otroški duši. Studenta in njegovo mladost ter mlado-

stne muhe in živahnost je vedno razumel. Generacijam študentov je predaval pri nas. A ve naj, da se ga ti študentovski rodovi še danes hvaležno spominjajo. Saj ni pazil samo da bo dober učitelj. Profesor Malnar je bil še posebno vzgojitelj, pedagog. Dijake, ki jih je vodil iz razreda v razred, je znal tudi vzgojiti. In kar je redkost to je dosegel na tih skoro neopažen način. Zato v njegovih dijakih naj ne bo nikdar ugasnil spomin. Med kranjsko srednješolsko mladino ne bo pozabljen tudi v Ljubljani, kjer naj stopa po še uspešnejši poti.

V slovo duh. svetniku župniku velesovškemu č. g. Jožefu Brešarju.

Več, ki po božji volji veže župnijo z njenim župnikom, je res nekaj skrivnostno svetega. Zato je pač vselej bridko, kadar se mora ta vez razrušiti. To čuti ravno sedaj župnija velesovška, ko jo zapušča njen vzgladni in tako skrbni župnik č. g. duh. svetnik Jožef Brešar.

Jeseni — na roženskem nedeljo — leta 1905 je nastopil gospod župnik lepo Marijino božjepotno faro velesovško. — Velesovo je že stara in priljubljena božja pot Marijina. Semkaj so že od nekdaj radi prihajali ne samo posamezni božjepotniki, ampak so si prav pogosto cele fare in cele dekanije rađe izbirale ravno Velesovo, da so tukaj pred čudodelno podobo Matere Božje slovesno in v ogromnem številu svoje srčne zadeve polagali k nogam nebeške Matere.

Župnik Brešar se je posebno ob takih prilikah dobro zavedal svoje lepe naloge. Kako prisrčno je pozdravljval kot domači župnik take romarje. Podajajoče globoke verske resnice je vnet ljubezni do Marije na samo njemu lasten način znal krepko razvijati svoje misli, kako, da je neizpodbitno pribijal stavek za stavkom; in kakor naučen od materinske Marijine ljubezni je znal povedati resnico tudi v tako domači prikupljivi obliki, da so njegove besede segale globoko v dušo in jo ogrevale.

Zato je poleg te materinske ljubezni Marijine, ki vleče romarje v Velesovo, bil tudi župnik Brešar močna privlačna sila na tej božji poti.

Vedel je župnik Brešar tudi prav ceniti umetniško vrednost cerkve velesovške, ki je pač izmed najlepših cerkva na Slovenskem — res pravi biser umetnosti. — In ta biser, kako ga je znal župnik čuvati. Če je bilo kedaj treba na tem biseru zastaviti obnavljajočo roko, ali ko se je pokazala potreba, da se napravi kak nov cerkven objekt, kako je on znal skrbeti da se lepota bisera ne žali, ampak da se uredi vse edino le v povzdigo umetniške lepote cerkvene. Zato je znal ob takih prilikah vedno poiskati tako roko, ki ve in razume z zares umetniškim čutom zastaviti svoje obnavljajoče delo. Taki župniki res zaslužijo, da jih v pravem pomenu smemo imenovati umetniške konservatorje.

Morda v vsej škofiji ima najlepše slike velesovška župna cerkev. Njene oltarne slike so

umetniško delo znamenitega slikarja Kremser-Schmieda. Ob nastopu g. svetnika Brešarja v Velesovem so bile te oltarne slike v zelo slabem stanju. Pa je gospod svetnik znal pridobiti komisijo za ohranjenje umetniških spomenikov na Dunaju, da je dala vse slike prenoviti, da so so sedaj kakor na novo slikane. Če bi ne bil g. svetnik Brešar nič drugega storil, kakor to, da je ohranil te umetniške spomenike v vsej pristni prvotni lepoti, bi bil dosti storil! Delo samo je zahtevalo mnogo gmotnih žrtev in truda!

In sedaj pa še njegov družabni čut! Dal mu je že pač sam Gospod tako srečno naravo, da se je vsakdo kar oddahnil v njegovi družbi. Bil je prvovrstno gostoljubno ljubezniv. Potem pa v prijateljskem kakor tudi v uradnem razgovoru je zadevo, za katero se je šlo, vedel globoko resno premisliti, potem pa je svojo misel znal tako domače prikupljivo — najraje v razveseljivo šaljivi obliki — povedati, da se je vse rado zbiralo okrog njega, kjer se je prikazal. Zato so tudi njegovi duhovni tovariši radi iskali njegovo družbo. — In ta njegova srečna narava, kako mu je tudi pri župljanih prav hodila. Saj vemo, da v vsaki župniji je gotovo treba marsikdaj govoriti tudi resno besedo; a on je znal težo resne besede tako lepo olajšati, in narediti prikupljivo. Pač ni čudno, da so ga župljani, „ki so blage volje“, zares ljubili. Saj je imel tudi očetovsko skrb za nje. Da jim je poleg svojega osebnega farnega dela rad oskrboval tudi izredne duhovne dobrote: duhovnih vaj, sv. misijonov, prosvetnega dela, i. dr., ni treba posebej omenjati.

Kljub temu, da je g. župnik duševno še tako mladostno živahen, so ga težave v nogah prisilile, da se je odločil za pokoj. Težko se ločimo od njega. Toda njemu — častilu Marijinemu — je pač to v veliko tolažbo, in mi mu privoščimo, da ko zapušča Marijino svetišče v Velesovem, se ne loči od Marije, ampak gre k isti Materi samo na drug njen kraj in bo nadalje po njenih rokah vodil zemeljske potnike k Njenemu Sinu. Zato upamo, da boste dragi g. svetnik srečni! — Pri Mariji na Brezjah pa upamo, da se bomo še večkrat videli.

Ig. Zupanc.

Tedenske novice

KRANJ

Poučni izlet v Leipzig. Društvo Jug. obrt. po. ziva, vse ki imajo namen obiskati pomladni sejm, da se priglasijo do 24. februarja. Zunaj ostanejo približno 5 dni. Vožnja bu udobna z avtobusom za 22 oseb, in bo stala od 900 — 1000 Din.

Interesenti naj se obrnejo na omenjeno društvo, oz. na naslov J. Pollak, mizarstvo, Kranj.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov se tem potom zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli k tako lepo uspeli obrtni zabavi.

Odbor.
Na ljudski univerzi predava v nedeljo 16. 11. 1936 ob 10. uri dopoldne. Znani finančnik, univ. prof. g. dr. Bilinovič: O denarstvu.

Predavanje se vrši v gimn. telovadnici.
Vincencijeva družba v Kranju ima svoj letni občinski zbor v nedeljo 16. t. m. ob 2. uri v Marijinišču. Vabljeni vsi člani Vincencijeve družbe.

S kranjske gimnazije spet odhaja ena učna moč. Na gimnazijo v Ljubljano je premeščen pot profesor dr. Jaklič. Mesto da bi dobili še nekaj novih učiteljev, izgubljamo še to, kar imamo. Upajmo pa da se verouk po profesorjem odhodu ne bo predaval mačehovski, ampak da skoro pride v naše mesto naslednik. G. pro-

fesorju Jakliču pa želimo v našem kraju mnogo uspeha pri delu za našo mladino.

Ciganske nadloge ste sicer vsi do grla siti, vendar vas to ne sme ovirati, da ne bi posestili v soboto oziroma v nedeljo t. j. 15. in 16. t. m. v Ljudskem domu v Kranju veseloigre „Cigani“. Predpust gre proti koncu, vi pa se niste še nič nasmejali. V teh resnih časih vam je treba razvedrila. „Cigani“, vam ga nudijo dovolj. Poslušal boste njih godbo in petje, poleg tega pa se boste nasmejali burkam vsevednega ječarja „s prakso“ Petra Brenka. Igralci se z vneto pripravljajo in upamo, da nas ne bodo razočarali. Poleg tega pa slišimo, da bo nastopil med odmorimi novoustanovljeni društveni orkester. Torej pogojev za dobro zabavo dovolj. Ker se igra najbrže ne bo mogla ponoviti, opozarjamo cenj. občinstvo, da si pravočasno nabavi vstopnice v predprodaji. Na svidenje.

„Slovenski dom“ je Slovenec popoldnevnik, ki izhaja v Ljubljani vsakodnevno ob 12. uri. List je zanimiv in ga toplo priporočamo. Njegovo upravo pa tem potom opozarjamo, da prihaja v Kranj neredno in šele zvečer kakor „Slovenski narod“, četudi nam je znano, da gre iz Ljubljane že z opoldanskim vlakom Naj bi se v tem pogledu napravil red ter poiskalo krivca, ki list zavleče preko Kranja tako, da ga dobimo šele okrog 17. ure.

Podružnica S. P. D. v Kranju javlja svojemu članstvu, da se bo vršil podružnični redni občni zbor dne 20. t. m. v Narodnem domu (bivša kavarna). Dnevni red bo običajen.

Zasedanje banovinskega sveta se začne v ponedeljek dne 17. t. m. V zadnjih letih je naše mesto zastopal kranjski župan g. Ciril Pirc. Kakor pa je našim bralcem znano je bil g. Pirc letos razrešen in je na njegovo mesto imenovan za člana banovinskega sveta g. dr. Beno Sabothy, ki bo letos zastopal naše mesto pri banovinskem svetu.

Veliko zanimanje vlada med davkoplačevalci za letošnji občinski proračun. Večina občin ima proračun že napravljen in objavljen, le pri nas ne vemo še nič natančnega kako mislijo gospodje od JNS večine sestaviti istega. Radi bi vedeli o pravem vzroku tega odlašanja, ker nemoremo verjeti gostilniškim govoricam, da nekateri od JNS večine, ki so bolj previdni kakor ostali, hočejo letošnji proračun prepustiti svojim naslednikom.

Kaj bo za letnim kopališčem? Sedaj ko so nastopili lepi zimski dnevi se nekateri kranjski meščani sprašujejo kdaj se bo vendar začelo graditi kopališče. G. župan se je izjavil na neki občinski seji, da ga bo začel graditi sredi zime. Ker mislimo, da smo ravno sedaj sredi zime pričakujemo da se vendar prične z gradnjo.

Okrajni odbor JRZ v Kranju ima svojo sejo v soboto 15. II. ob 2. uri popoldne v mali dvorani hotela Stara pošta. Vsi predsedniki in podpredsedniki krajevskih organizacij JRZ se vlijudno vabijo.

Občni zbor „Narodne čitalnice“. V četrtek dne 23. januarja se je vršil v Narodnem domu 73. redni občni zbor Narodne čitalnice, ki zadnje čase ne kaže prav posebno marljivega delovanja. Tudi kranjsko meščanstvo se zanjo že prav malo zanima. Poročila društvenih funkcionarjev so bila hitro končana, ker pač odborniki o delu, ki ga ni bilo, niso mogli veliko povedati. Če samo primerjamo glavno, to je tajnikovo poročilo, ki je navajal, da je število predstav v minuli sezoni recni in beri pet, je to znak nedelavnosti odbora ali pa znak nerazpoloženja med igralci in članstvom. Pasivnost ki vlada zadnje čase v Narodni čitalnici kaže znake nekega razkroja. Nekoč pa je bilo zelo drugače.

V zvezi s podanimi poročili zlasti blagajniškim je eden izmed navzočih članov prosil, naj se mu pojasni koliko sta prinesli dohodkov igri: „Slehernih“ in pa „Zivljenje je lepo“, kateri obe je režiral g. Levar, gledališki igralec iz Ljubljane. Istotako je večini članov še danes neznan, kakšen honorar je prejel g. Levar za svoje delo. Članstvo se tudi zanima, ali je bilo za saniranje vedno bolj obupnih razmer pri Narodni čitalnici res treba klicati g. Levarja kot rešitelja na pomoč. Za svo-

je gostovanje v Kranju je g. Levar baje prejel lepo vsoto. Ko je isti član kritiziral, da so izdatki za kurjavo in razsvetljavo previsoki, mu je društveni blagajnik odgovoril, naj vpraša društvenega slugo, koliko je potrošil drva. Po tem odgovoru sodeč v bodoče odbornikom kranjskih društev, ki so nastanjena v Narodnem domu, ne bo treba podajati nikakih poročil na občnih zborih; društveni sluga, ki pozna delovanje društev bo podal vsa poročila in pojasnila ter bi ga odborniki za to njegovo delo na vsak način morali nagraditi. Seveda se že prej omenjeni član radi ironične pripombe blagajnika ni upal še nadalje vprašati, če je g. Levar kavcijo Gledališkega odra položeno za izposojeno garderobo povrnil, ker je Gledališki oder izposojene obleke že davno vrnil. Večina članstva prosi na ta vprašanja javnega pojasnila.

De se vrne Narodni čitalnici nekdanji renome, katerega je uživala v kranjskem društvenem življenju in da poživi zopet družabnost, ki je v Narodni čitalnici z ozirom na njeno kulturno vlogo družila vse kranjsko meščanstvo je na občnem zboru navzoči starejši član apeliral na članstvo, naj izvoli iz svoje srede takega predsednika in tak odbor, ki bo ne glede na strankarsko pripadnost ali siceršno politično orientacijo po volji članstvu kakor tudi kranjskemu meščanstvu in ki bo sposoben da ublaži sedaj v čitalnici zelo zaostrene razmere. Čeprav je članstvo pričakovalo, da bo zmagala uvidevnost in da bo izvoljen odbor, ki bi služil res le koristim društva, se na žalost to ni zgodilo. Sicer je res, da je postal predsednik dosedanji, jako požrtvovalni in splošno znan panje uživajoči podpredsednik postajenačelnik g. Toporiš Ivan, nam pa na drugi strani ves ostali odbor ne nudi nikake garancije da se bodo razmere zboljšale. Zato bo tudi sedanjí predsednik kljub svoji dobri volji moral podleči odločitvam večini odbora, ter njegovo delo ne bo lahko. Da odbor že danes nasprotuje novemu predsedniku, se je pokazalo na občnem zboru, ker so nekateri odborniki indirektno hoteli vsiliti članstvu mnenje, da naj volí drugega predsednika, češ da se je g. Toporiš že na prejšnji seji odrekel predsedniškemu mestu. Škoda le da ni tudi pri volitvah ostalega odbora za katere je bila predlagana povsem nadstrankarska lista, članstvo ni pokazalo tiste uvidevnosti, kot pri volitvah predsednika.

Na podlagi dovolj jasnih in vidnih kriterijev moremo že danes reči, da razčiščenje v Narodni čitalnici ni več daleč. Do tega časa pa bo čitalnica obsojena le na životarjenje, kranjsko meščanstvo pa bo njeno itak pičlo delo ignoriralo, okolica pa ji je že itak davno pokazala hrbet. Da bo kranjsko meščanstvo vedno točno poučeno o delovanju pravzaprav že v agoniji se nahajajoče čitalnice, bomo z raznimi članki še večkrat postregli. Clara pacta, boni amici!

Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Kranju naznanja, da ima svoj letni redni občni zbor, dne 23. februarja t. l. ob pol 10. uri v dvorani hotela Stara pošta v Kranju, z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepnosti se vrši isti pol ure pozneje ob vsakem številu članstva. Rednega občnega zbora se udeleži delegat Oblastnega odbora iz Ljubljane. Pobirala se bo članarina in naročnina za list „Vojni invalid“ za leto 1936. Pozivajo se vsi tisti člani in članice, ki dolgujejo članarino in za list „Vojni invalid“ za leto 1935, da poravnajo svoj dolg, ker bodo drugače črtani iz društva.

Poziva se članstvo, da se v polnem številu udeleži tega občnega zbora. Ob enem naj članstvo opozori invalide in vdove, ki še niso organizirani, naj tudi oni pridejo na občni zbor in naj pristopijo k organizaciji; ravno sedaj je važen čas, ko bomo dobili dodatek k invalidskemu zakonu iz leta 1929. Le z združenimi močmi je mogoče izboljšati naš slab položaj.

Na svidenje na občnem zboru, dne 23. februarja t. l. v dvorani hotela Stara pošta.

Odbor.

Poziv.

Davčna uprava v Kranju opozarja ponovno vse one davkoplačevalce, ki še niso poravnali svojih davčnih zaostankov iz l. 1932, da to store v njihovem lastnem interesu najkasneje do 29. 2. 1936.

Samo do tega dneva velja namreč uredba Min. financ št. 790083-111 z dne 11. 11. 1935, ki dovoljuje predmetnim davčnim zaostankom zelo velike olajšave oz. popuste, ki znašajo za posamezna leta od 11% 77%.

Glasm razpisa Min. financ z dne 28. 1. 1936 št. 5791-111 se veljavnost uredbe o plačilnih olajšavah pod nobenim pogojem ne bo podaljšala preko 29. 2. 1936, marveč se bodo morali vsi na dan 1. 3. 1936, še neplačani zaostanki takoj in to v celem znesku brez vsakega popusta izterjati.

Vesti zadnje občinske seje. Na tej seji smo zvedeli, da imamo v Kranju trojke, formirane od JNSarjev, ker se je član opozicije g. Peterlin pritožil, da je taka trojka njemu pretila in grozila, čeprav je zaveden meščan in pošten davkoplačevalec. Res bi bilo zanimivo, da bi nam natančneje pojasnili gg. od JNS, kakšno vlogo imajo pravzaprav te

njihove trojke. Menad so iste po zakonu prepovedane.

Tukajšnja tvrdka Ivan Savnik je bila v svoji pritožbi zoper pobrano vsoto kot davek na blagovni promet v znesku Din 1829.50 zavržena.

Društvo posestnikov novih hiš se je tudi obrnilo na občinsko upravo s prošnjo, naj občina preskrbi in uredi potrebno, da v poletju ne bo zopet primanjkovalo pitne vode, ko so že izkušnje pokazale, da so vsi dosedanji ukrepi brez uspeha. Ker občina ni sama lastnik vodovoda, ampak Vodovodno društvo, bo občinska uprava skušala to stvar urediti, ker sama uvideva potrebo povečanja vodovoda.

Prošnja g. Rauha za znižanje najemnine je bila deloma uslišana, čeprav je član opozicije predlagal, da se prošnja v celoti ugodi. Tako je bilo sprejeto da se zniža najemnina za 20%, ne pa za 25%, kot je predlagal g. Peterlin.

Na svojo prošnjo je razrešen dolžnost člana občinskega zastopa g. Prabh vsled bolezni in preobitega posla.

Čitala se je tudi okrožnica Kr. banske uprave, v kateri se navajajo nerednosti, ki so bile ustanovljene pri raznih revizijah po občinah.

Javna seja je bila s tem zaključena in se je nadaljevala kot tajna.

O interpelaciji g. Jegliča, po kateri se je razvila zelo osira debata, bomo poročali prihodnjič.

Smrt. Na dan 13. t. m. je umrl v visoki starosti 72 let g. Franc Ks. Sajovic, ugledni tukajšnji kinopodjetnik. Pokojni je bil zelo ugleden in priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Pogreb se bo vršil v soboto 15. II. ob 16. uri. Bog mu bodi dober plačnik! Sorodnikom naše iskreno sožalje.

UGLEDNA IN RENOMIRANA ZAVAROVALNICA ISČE

dobrih in zanesljivih zastopnikov proti plačini in honorarju za okoliše: Tržič, Jesenice, Blod in za mesto Kranj. Interesenti naj blagovolijo poslati svoje prošnje z natančnimi podatki o njihovi starosti sedanjí oziroma pretekli zaposlitvi ter z natančnim naslovom po šifro „Akviziter“ na upravo „Gorenjca“ v Kranju takoj.

Za neveste
vsa kuhinjska posoda, jedilno orodje, vse za gospodinjstvo

Hlebš - Kranj

Velik popust
slike, okvirji, ogledala, steklenina, porcelan

Lavtižar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem ob času turških vpadov.

(Nadaljevanje.)

V treh dneh je bila vsa družina zbrana pri očetu, ki je vidoma oslabeval. Težko je govoril, vendar pa je še vsakemu nekaj povedal:

„Zahvaljujem se vam“ — je rekel — „za spoštovanje, ki ste ga imeli do mene. Gašper! Kakor si do zdaj dobro gospodaril na Kamnu, tako gospodariti tudi v bodoče. Zvestoba in ljubezen naj te vežeta z dobro soprogo, da ostane Lambergovovo ime od roda do roda. In ti Krištof, hrabri vojni poveljnik, čuvaj naše ljudstvo, da ga ne zaslužnji sovražnik. Oba z Gašperjem ohranita viteško čast. Čujem, da se tudi ti dobro držiš, Lovro Paradajzar. Prosim te, bodi skrben varuh moji hčeri Anici. Ne pozabite Guttenberga in cerkev svetega Jurija nad Bistrico. Tebi pa, ljuba Francika, ki si sprejela redovniško ime Beata, se še posebno priporočam v molitev. Vem, da si srečna. Zapustila si svet in se skrila za samostansko zidovje, da bi lažje služila Bogu. Ne pozabi me, ker pričakujem vsak hip, da me odpokličje Gospod.“

Zadnje besede je govoril pretrgoma in šepetaje. Kmalu je spravljen z Bogom zaspal v Gospodu. To je bilo leta 1499. Pokojnik je dosegel častitljivo starost 90 let. Truplo so položili v grobišče grajske kapele sv. Valentina na Kamnu. Ondi počiva poleg svoje soproge Agneze.

Oba Lambergerja, Gašper in Krištof, sta se tudi po očetovi smrti hrabro držala. Cesar Maksimilijan ju je visoko cenil. Vedno sta bila pripravljena pomagati mu ob sovražnih napadih. To

sta pokazala posebno v vojski zoper Benečane. Ti so težko gledali, da so pripadle leta 1500. goriške pokrajine avstrijski oblasti. Zadnji goriški grof Leonard je namreč umrl skoraj pozabljen v svojem gradu na Tirolskem. Ves čas se ni veliko menil za Goriško, temveč je živel v brezdelju na tirolskih posestvih. Vsled sklenjenih pogodb je bil po grofa Leonarda smrti cesar Maksimilijan proglašen za postavnega dediča goriške dežele. Ondotno ljudstvo je z veseljem pozdravilo novo avstrijsko vlado.

Benečani so se posebno bali za trgovino s Trstom, odkar jo je začel Maksimilijan na razne načine pospeševati v tem važnem mestu ob Jadranu. Boj se je začel na ta način, da je beneška ljudovlada leta 1508. prepovedala Maksimilijanu potovanje v Rim, kjer bi bil kronan za cesarja. Ker Maksimilijan ni mogel iti tja, si je privzel naslov, „izvoljeni rimski cesar“, ohole Benečane pa je sklenil ponižati s tem, da je začel takoj z njimi vojsko. V njej se je hrabro boril (kakor smo že poprej povedali) ljubljanski škof Krištof Ravbar, ki je osebno posegel v boj. Zvesto sta mu stala ob strani viteza Gašper in Krištof Lamberg. Vojna sreča se je obračala zdaj na to, zdaj na ono stran. Boji so trajali nekaj let ter se razdrobili v majhne spopade. Spomladi leta 1511. je bilo bojišče na Kranjskem okrog Postojne in Senožeč. Avstrijske čete so vdrle do Furlanije in zavzele Gradiško. Prodiranje in nazadovanje med Avstrijci in Benečani je šlo svojo pot tako dolgo, da je bil sklenjen leta 1521. mir. Avstriji ni prinesla ta dolgotrajna vojska nobene posebne koristi.

S smrtjo cesarja Maksimilijana, „zadnjega viteza“, je začelo leta 1519. izumirati viteštvo

srednjega veka. Ostala sta še Krištof Lamberg, njegov brat Gašper Lamberg ter še nekaj drugih predstavnikov pristnega viteškega vedenja. Naslednikov ni bilo več. Med poznejšimi vitezi so se pojavljale razne napake, predvsem pijančevanje in nasilstva proti slabejšim. Nastopali so roparski vitezi, ki so oškodovali cerkve in samostane, napadali potujoče trgovce in gledali po plenu, kjerkoli bi ga bilo mogoče dobiti. Glavni udarec pa je prizadejala viteštvu raba smodnika, ki je popolnoma spremenil način bojevanja. Zdj nista veljala več osebni pogum in telesna moč, niso odločevali meči temveč smrtonosne krogle, švigajoče po zraku.

XXIX.

Za staro pravdo.

Kjer je naš jezik domá, stara naj pravda veljá.

Poleg turških bojev je pa še nekaj drugega trlo naše pradede. V mislih imamo razmerje kmetijskega ljudstva do graščakov.

Velike denarne vsote, ki so jih zahtevale vedne vojske, je skušala gospoda zvaliti na kmete na ta način, da je tirjala od njih večje davščine v blagu in denarju. Ker je bilo vsled turških napadov mnogo kmetij brez gospodarjev, so naložili gosposke plačevanje davkov zapuščenih zemljišč ostalim podložnikom. Očividno je, da se je godila poslednjim velika krivica. V obrambo dežele je moral iti tudi od vsake hiše po en mož na vojsko, ostali pa so brezplačno prevažali vojaško blago ter dajali vojakom priprave, stanovanje in hrano. Poleg gosposke so zahtevali tudi graščaki od kmetov raznovrstne dajatve. V polnem pomenu besede je kmet že komaj dihal.

Pevska vaja za moški zbor fantovskega pevskega odseka odpade danes (14. II. ob 8. uri v škofiji).

SMARTIN PRI KRANJU

V nedeljo 16. II. se vrši delavski sestanek v Smartinskem domu ob 10. uri dopoldne. Vabljeni vsi delavci in delavke J. S. Z.

PRIMSKOVO

Velikonočni pouk za moše iz Primskovega in Gorenje se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. na Primskovem dopoldan po sv. maši.

HRASTJE

Tukajšnje pravnetno društvo priredi v nedeljo dne 23. februarja ob 3. uri popoldan v naši dvorani lepo igro „Pri belem konjičku“. Vse prijatelje našega gibanja vabimo, da nas doprejo s svojim obiskom.

Skladišče na Mestnem trgu oddam po ceni in najem. Ponudbe na upravo lista. Praktikantinja iščem za eventualno stalno namestitvev v trgovini ali v pisarni. Samo pismene ponudbe na upravo lista pod „Solidna“.

Prispela velika pošiljka otroških vozičkov!

Ivan Savnik - Kranj

Oglejte si nove modele v naši izlozbi.

BREG PRI KRANJU

Rodoljub iz Amerike je naslov igri ki jo priredi gasilno društvo Breg v nedeljo 23. febr. v Smartinskem domu; kdor bo prišel pogledat, se bo lahko prav iz srca nasmejati. Ne zamudite res lepe prilike.

STRAZIŠČE

Gospod urednik, prosimo Vas, da priobčite par vrstic v „Gorenje“ iz našega kraja. Mišlimo, da nam ne boste to zamerili, saj smo stražiški občani zelo popustljivi in preradi molčimo. Zadnjič ste poročali v kratki notici, da imamo pri nas na občini revizijo. Res sta se dva g. revizorja mudila 9 dni ter pregledala poslovanja tukajšnje občine. Mi občani, ki nismo imeli že vso dobo 4 letnega poslovanja sedanjega župana g. Antona Križnarja, prilike slišati kakšno je stanje obč. gospodarstva, nestrpno pričakujemo poročila o izvršeni reviziji. O tem bomo citatelje „Gorenja“ najbrže že v prihodnji številki podrobno obvestili. Ugotovljeno pa je, da je prišla revizija zelo prav, ker smo imeli po izvršeni reviziji kar v enem tednu tri občinske seje, kolikor jih prej nismo imeli niti v enem letu. Pri teh sejah smo sicer pričakovali, da bo g. župan pojasnil zakaj ni slika skozi štiri leta računskih sej, na katerih bi bil moral predložiti letne račune upravi in odboru v pogled in v odobritev. Na to so ga člani opozicije nešteto krat opozorili. Toda motili smo se, ker smo pričakovali od g. župana, da nam predložene letne račune ki jih je prvič predložil, obrazložil in pojasni. Namesto tega pa je pel sam sebi slavo in hvalo s pripombo: „Kdor bo tako delal in gospodaril, kakor sem jaz, bo lahko ponosno hodil po Stražišču.“ Kljub njegovi samohvali pa smo na žalost ugotovili, da se g. Križnar v dobi 4 letnega županovanja ni naučil tega, kar mu predpisuje zakon o občinah posebno pa § 102, ker so v smislu citiranega § vse te po reviziji sklicane računske seje neveljavne. Dobro bi bilo, da bi o tem nemudoma obvestili pristojno oblast, da sklepe računskih sej razveljavi. G. župana pa prosimo, da nam blagovoli pojasniti, zakaj je k računski seji za l. 1932 vabil člane prejšnjega obč. odbora?

O drugih zanimivostih iz pogostih obč. sej bomo več poročali prihodnjič.

Po vasi se čuje, da je bil v neki tukajšnji zelo napredni gostilni pretep. Dolgo nismo mogli ugotoviti kje naj bi to bilo. Imeli smo pa pred kratkim par lepih sončnih dni in ranjenec se je pokazal z obvezano glavo na soncu. Mogoče je mislil, da nas premoči, češ da se ga je prijela sončarica, kar mu pa februarja meseca nihče ne verjame; sedaj vsaj vemo, kje se je pretep vršil, kar za našo vas ni posebno častno.

V nedeljo dne 16. II. bodo v Smartinskem domu gostovali ljubljanci z veselo igro „Res lušno je tam na deželi“. Igra se prične točno ob 3. uri popoldan in naj cenjeno občinstvo to ob 3. uri popoldan si preskrbi pravočasno vstopnice. Vsi vljudno vabljeni.

Če rada perem, bi radi vedeli?

Zelo rada. Saj zame pranje ni nikak trud, pa tudi nikaka čarovnija. Malo dobre volje in kos terpentinovega mila Zlatorog - to je vse, kar potrebujete. Tudi Vi, draga gospa, sezite z zaupanjem po tem milu, saj pere tako hitro, temeljito in prizanesljivo, da Vas kar očara.

Zlatorogovo TERPENTINOVO MILO

Po občinskih volitvah v Lescah.

Minule občinske volitve v Lescah niso razočarale niti bi se zanje dalje ne zanimali, ako se na volišču ne bi bila pojavila neka oseba, ki je fungirala kot predstavnik liste g. Olipa.

Kolikor je znano, ta nekdo niti ni Lesčan, temveč mu je tekla zibelka nekje na Primorskem, od koder je prišel k nam, kjer je mnogo lažje in pripravnije razviti svojo borbenost proti režimu, pa magari tudi proti sedanjemu, kakor pa v Italiji proti Ducejevemu fašizmu.

Ta nekdo je bil kot tak pred peto-majskimi volitvami sprejet v državno službo pri davčni upravi v Radovljici, bržkone vsled pomanjkanja domačih kompetentov.

Kot takega in na tem mestu ga je doletela visoka čast biti predstavnik mišljenju in idealom večini Jugoslovanskega naroda na nasprotni kandidadni listi. To in njegov službeni položaj odpre zelo važno vprašanje, če ta človek kot uslužbenec davčne uprave sploh spada v volilno komisijo ter more biti predstavnik ene ali druge liste?

Ni li njegovo mesto in delokrog dovolj jasno označen v sprejemnem dekretu? Ali morda pri prejšnjih, od bivših režimov uprizorjenih glasovanjih še ni bil v Jugoslaviji in ne ve za usodo onih državnih uslužbencev, ki niso zagrešili drugega, nego da niso odobravalji proti-ljudsko politiko in ji odrekli svoj pritrilni glas? Ali mu mar niso znane dobrote, ki so bile namenjene protirežimskim borcem baš pod prejšnjim režimom, ki si je ustanovil svojo telesno gardo pod neblagodonečim po-

zivom „Pof“. To pa menda ne pomeni, da bi bil s tem protinarodnim pokretom tudi on v idejnem sorodstvu, kajti v tem slučaju bi njegova funkcija kot predstavnika proti-režimske liste pomenila izzivanje slovenskega ljudstva, ki bi bilo povsem upravičeno da od njegove nadrejene oblasti zahteva zaščitenje in da se ga pouči, kaj sme in kaj ne, odnosno, da se ga opozori na njegove dolžnosti kot davčnega uslužbenca.

Obrnivši pogled na drugo stran, pa čez začudenjem vprašamo, ali v celi občini Lescah ni bilo res ali se ni moglo dobiti ali s po hoben domač občan na hotel biti predstavnik omenjene liste. O teh vzrokih, dasi z ozirom na pojav te osebe niso izključeni, se tu ne bo razpravljalo, pribije pa se, da temu gospodu tamkaj absolutno ni bilo mesta.

Dalje naj govore poklicani.

Občan.

Ugodna nakupna prilika!

Pisalne mize
Omarice z roletami
Pulti
Bakreni kotel 250 l, brzoprnlak
Elektro pletilni stroj „Haek“ za širj, 165 cm
Vse to dobite v znani trgovini
PETER KOBAL
trgovina
K R A N J

HOTEL „JELEN“ KRANJ

priredi v soboto 15. februarja ob 8. uri zvečer
domače predpustno veselje s plesom.
Bar. - Abesinska vojna v sliki. - Ples z balončki.
Domače kolne - pustni krofi.

Starološki kaplan Janez Veider.

Naši kulturni spomeniki Novoodkrte slike in druge zanimivosti crngrobške cerkve.

Spregovorimo še nekaj besedi o Crngrobu kot božji poti. Vse kaže, da je bil Crngrob največja božja pot ne samo na Gorenjskem, temveč daleč naokoli. Poglejmo samo mogočno cerkveno stavbo, ki z lahkoto sprejme vase do 4000 romarjev. Zgodovina dozidavanj, kot smo jo opisali, nam tudi kaže, kako je slava Crngroba vedno bolj rasla.

Majhna romarska cerkvice iz 13. st., je že v začetku 14. st. bila podaljšana za sedanjo dolžino, kakih 100 let nato so jo razširili za sedanjo širino in spet kakih 100 let kasneje so ji prizidali velikanski prezbitarij s stolpom, zaključena pa je bila stavba šele 1858. ko so ji dogradili še lopo, ki more pod streho sprejeti spet več sto ljudi. Takrat so podrl veliko staro duhovsko hišo in več razpadajočih romarskih hiš, ki so pričale o nekadanjem navalu romarjev. Že popisani crngrobški umetnostni zaklad nam tudi pričajo, da je morala biti tu slavna božja pot. Osem oltarjev ima cerkev pač zato, ker je bilo nekdanj toliko maš. Se v preteklem stoletju se je bralo v Crngrobu od 800 do 900 maš. Na binkoštno praznike je prišlo v Crngrob nič manj kot 28 farnih procesij in sicer: komendska, vodiška, smledniška, vele-sovska, šenčurska, preddvorska, nakelska, podbreška, kriška, mošenška, kovorska polhograjska, idrijska, cerkniška, žirovska, poljanska soriška, železnikarska, selška, neveljska, cerkljanska, mengeška, šentpeterska iz Ljubljane, šentviška, sorska, kranjska, smartinska in tržiška. Procesijo iz Križev v Crngrob v letu 1471. je g. Lavtičar v svojih drugih Smarnicah na str. 54-55. zelo zanimivo opisal.

Ko so te procesije prihajale v crngrobško cerkev, so peli romarji tole romarsko pesem:

Marija Angelskiga Češana
Per Teb je taka moč najdena
Skoz te se železje odpira
Bolnikom se zdravje gmira
Per gagovih Tvoj potrjeje
Per grešnikah Tvoj spokorjeje
V Cengrob so velike gnade gode
Poglej springerje, k na zid vise.
V Turčiji so bli zapert,
Smrt so rajtal tam stert.
V železje so bli djani,
Terdo noter zakovani.
Upanje so oni zgubili
Deb še po svoj dežel hodili.
Al na Cengrob so zdihnil
Zelezje se jim je odklenil.
Marija je bla taisti ključ
Kni blo treba nobene luč.
Deb per ključavnicah luken izkal
In te kluche noter vtekal.
Marija je bila tolkanj močnejš,
Kolker je blo železje močnejš.
Turk je gagovien postov,
Ker je Tvojo moč spoznov.
Krancam si Ti na znanje dala,
Ker si zanje vojskovala.
Velka je mogla Tvoja moč bit
Ker je biv turški car tuki pobit.

Romarji so se zapovedali v posebno crngrobško bratovščino pod imenom Brezmadežne, od angela pozdravljene. Ohranjen je zapisnik udov od 1728-1824, ko so janzenisti cvetočo bratovščino zatrli. Njeni udje so bili poleg navadnih romarjev tudi razni plemiči, možje in žene.

Ohranil se nam je tudi kliše in več romarskih podobice iz sredje 18. st. Slika nam kaže okrog

Marijinega oznanjenja polno bergel in okove, o katerih poje romarska pesem. — No pa tudi danes crngrobška božja pot še ni izumrla, čeprav seveda ne dosega več nekdanje slave. četrtlet je maša, ki se je zlasti v poletju romarji še dosti udeležujejo v upanju, da jih bo crngrobška Marija uslišala, če jo devet četrtkov zaporedoma obiščejo.

Največji crngrobški praznik pa je še vedno binkoštni ponedeljek. Prejšnji popoldan ob 3. uri je pridiga in litanije, na ponedeljek sam pa vsaj dve sv. maši ob 6. in 9. uri. Shodi so še na velikonočni ponedeljek, na belo nedeljo, na praznik Oznanjenja, veliki šmaren in nedeljo Marijinega imena. Na Martinovo nedeljo se romanje zaključijo. Je še nekaj nedelj služba božja ob 9 uri, na sveti dan pa ob 6 uri, pa takrat ni kaj prida romarjev. Pač pa prihajajo vse poletje izletniki v Crngrob, posebno odkar so odkrite stare freske.

Naša razprava o Crngrobu ne bi bila popolna, če ne bi k sklepu še povedali nekaj besedi o crngrobških pripovedkah, ki se jih je še precej ohranilo do danes. Razumljivo je, da je tako velika in zanimiva božja pot kot je Crngrob tudi v ljudski duši zapustila velik vtis, ki se javlja v omenjeni romarski pesmi in v raznih pripovedkah. Zapišimo nekaj najzanimivejših, da jih otmemo pozabe.

1. Ze nenavadno ime je bila podlaga posebni pripovedki, Crngrob si je ljudstvo razlagalo kot črni grob. Ko so zidali mogočni crngrobški stolp, je prišel iz mesta glavar, šel na še nedodelan stolp in tam pojal zidarje doli, češ da ne pustiti zidati tako velikega stolpa. Pri tej priči potegne močen veter in vrže stitježa doli. Ko prileti na tla, se pogrezne v zemljo in tam nastane grob, na katerem je dolgo vrsto let

rasla črna trava. Zato so ga imenovali črni grob.

2. Zivel je spet v Loki drug mestni glavar, ki je zelo stiskal Ločane. Zato so ga vsi sovražili. Tedaj je nekoč vprašal podložnika, kaj pravijo Ločani o njem. Rekel mu je, da ga vsi sovražijo. Nič zato, je dejal, naj me le sovražijo in je še bolj stiskal meščane. Tedaj vdrugič vpraša, kaj mislijo meščani o njem. Odgovor se je glasil, da ga vsi preklinjajo. Nič zato, če me preklinjajo, si je mislil in jih je še hujše stiskal. In ko je še tretjič isto vprašal, je dobil odgovor: vsi meščani so se uvrstili v dolgo procesijo, ki gre v Crngrob Marijo prosit, da vas Bog čim prej odstrani. Tedaj je glavar ježno zaklel in rekel, da se procesija ne sme vršiti. Hitro zajaha svojega konja in pojezdil za romarji, da bi procesijo razgal. Toda komaj prijezdil na kamenit most pred mestom, se mu konj splaši in vrže jezdeca v vodo.

3. Kako so Crngrob spravljali v zvezo s Turki, nam pripoveduje omenjena romarska pesem, ki pravi, da so se ujetniki rešili turških spon na priprošnje crngrobške Marije. Spone so obesili pred Marijin oltar. Ista romarska pesem tudi poje, da je Turek prišel pred crngrobško cerkev z veliko vojsko. Toda prav tu je bil pobit s pomočjo crngrobške Marije. Spet druga povest ve povedati, da je turški vojskovodja prihajal na konju v cerkev in hotel Marijo oropati dragocenosti. Toda hipoma je oslepel. Ko še ni odnehal in hitel še naprej proti oltarju, se mu je začel konj vdirati v tla. Še sedaj s evidi v lopi kamen z utisnjeno konjsko podkvijo.

4. Ko je Mariji romala v Crngrob, je počivala v gozdičku pred cerkvijo. Se danes se vidi tam skala, ki ima obliko stola.

**Pazite,
da zopet
ne pozabite.**

da vam za prodajo vašega blaga in izdelkov največ koristi dobra in lepa reklama z letaki, plakati in prospekti, ki vam jih poceni in najmodernejše izdela v eno ali večbarvnem tisku

Tiskovno društvo, Kranj
Telefon št. 73.

NAKLO

Prosvetno društvo bo v nedeljo, dne 16. II. ob 3. uri popoldan priredilo skioptično predavanje o Pragi in Velehradu. Predaval bo prof. g. Strupi Alojzij. Pridite v obilnem številu, ne bo vam žal.

Kadi nepravilne vožnje sta se v pondeljek dne 10. t. m. v Naklem na ovinku pri gostilni Marinška zadela dva avtomobila. Dvorni tovorni avto je vozil iz Brda proti Bledu, z nasprotni strani pa mu je privozil g. Teran Anton iz Bistrice. Pri tem se je poškodoval samo Teran Anton na glavi. Navzoči so v tem takoj obvestili orožniško postajo in poklicali rešilni avto iz Kranja. Dr. Bežek je ranjenca dal odpeljati v ljubljansko bolnico in se sedaj tam zdravi. Kakor smo informirani o nesreči, se je ista pripetila radi tega, ker je vozil Teran Anton na levi strani ceste.

GORICE

Dne 4. febr. ob 9.20 smo tudi pri nas čutili potres tako, da so se celo tla majala.

Vihar ki je divjal od 4 — 8 ure je napravil milijonsko škodo. Strehe je toliko odkril, tako da so do 5000 opek nekateri morali porabiti za popravo. Na drevju isto tako velika škoda. Sadno drevje je polomnjeno in izruvano. Kozolci podrti. Obupno je gledati po gozdovih. Vse križem leži deloma polomnjeno deloma izruvano.

Več kot 50 let bo minulo preden se zopet gozdovi popravijo. Upamo, da nam oblasti pridejo na pomoč v teh tako žalostnih in kritičnih časih.

SELCA

Prosveta. Dramatski odsek našega prosvetnega društva nam pripravlja za prihodnjo nedeljo, 23. t. m. veselo presenečenje. Igrali bodo prav za predpust primerno F. Lipahovo komedijo: Glavni dobitek. Začetek ob 5. uri popoldne. Vljudno vabljeni!

Smrtna kosa. V nedeljo, 9. t. m. smo pokopali zaslužnega moža, Franceta Prevca iz Studenege. Dosegel je starost 86 let. Razen zadnja leta, ko je bil priklenjen na bolniško posteljo, je bil pokojnik vse svoje življenje navdse delaven in podjeten. Bil je med ustanovitelji Hranilnice in posojilnice na Češnjici, dolgoleten odbornik in tudi župan naše občine, vnet zadrugar in predvsem zaveden katoliški mož, ki je veliko dobrega storil za cerkev. Posebno moško, ki so se v zelo velikem številu udeležili pogreba, so pokazali, kako so ga cenili in spoštovali. Naj mu bo Bog bogat plačnik za njegovo delo!

KRIŽE

Neljuba pomota. Bivša dojlja pri baronici Ostrovški je na smrtni postelji izpovedala, da je za časa službovanja pri isti zamenjala svojega otroka z baroničnim sinom, katerega je pozneje dala učiti čevljarke obrti. Kako se je ta stvar iztekla, vam bo pokazalo naše Prosvetno društvo v nedeljo 16. t. m. ob 3. uri pop. v igri „Čevljar baron“. — Ta igra je za križe nekaj popolnoma novega! Sodeluje celokupen pevski zbor s spremljevanjem tamburic, poleg tega pa smeja na jerbese. Ta spevoigra se ponovi na pustno nedeljo t. j. 23. t. m. ob isti uri. — Ker so vstopnice za prvo predstavo, izvemši stojišč razprodane, se cenj. občinstvo opozarja, da si nabavi pravčasno vstopnice za drugo predstavo v pred. prodaji, v konzumu. O uspehu bomo poročali. Odgovor. Ker premnogi povprašujejo, dali

bo igra „Davek na samce“ ponovljena, vam sporočata Pihavec Gašpun in Skopčev Blaža, da se na pustni torek vidimo, in to ob pol 8. uri zvečer.

Samomor se je zopet izvršil v Križah. Ne vem, kaj to pomeni. Najprej se je ustrelil fant v Lomu, nato tržiška tragedija, zdaj v Križah. 58-letni vdovec Janez Teran se je 7. februarja ustrelil v gozdu nad Zigano vasjo. S seboj je imel tudi vrvi in lizol, kar bi kazalo da je hotel na vsak način v smrt. Rojen je bil v Spodnjih Dupljah. Služil je veliko let v Smrekovi hiši v Retnjah. Zgubil je stanovanje. Ker je bil nezmožen za delo, ga je tako potrla, da je izjavil baje, da gre za tržiškim Stenovcem in da ga ne bodo več videli. Po vsej priliki je to premišljen samomor, zato ni bil cerkveno pokopan.

BREZJE

Kat. prosv. društvo Brezje, je zadnje nedeljo, 9. t. m. priredilo lepo uspešno predavanje o Abesiniji. Predavanje je bilo spremljano s skioptičnimi slikami. Želimo si se še več takih predavanj, ker na ta način društvo najlepše vrši svojo prosvetno nalogo.

TRZIC

Pokojni Stenovec Franc, ki je pred desetimi dnevi ustrelil Ano Skufca in nato še sebe je bil pretekli četrtek pokopan na prostoru za drugoverce. Ob smrti so dobili pri njem listek, na katerem je izrazil, da bi bil z Ano pokopan v skupnem grobu. Ano so pa prepeljali v Ljubljano; zato se mu ta želja ni spopolnila. Pokopal ga je starokatoliški župnik, ker je Stenovec hotel tako. Z njegovim grobom imamo na našem pokopališču zastopanih pet ver: katoliško, pravoslavno, protestantovsko, mohamedansko in najmlajšo starokatoliško.

V dvorani na Skali so v nedeljo dovršeno igrali „Protekcijo“. Zal, da so Nušičeve igre preveč dolgozvečne in enolične, ne bom pa rekel — brezpomembne za naš Tržič. Saj vemo, da prijatelji skup držijo. Zal, da ni več časov, kot so bili pred leti, ko smo imeli še poslanca.

V pondeljek zvečer je polna dvorana poslušala prijetno besedo dr. Simončiča iz Kranja. Govoril nam je o Abesincih. Za njegovo prijaznost smo mu iz srca hvaležni.

V nedeljo bomo po daljšem času imeli dvorano prazno. Predstave ne bo nobene. Pač gremo pa v Dekliški dom na običajno letno pustno prireditev predilniških deklet.

V Dolini bo v nedeljo popoldne ob treh se-stanek JRZ v gostilni pri Simnu. Poročal bo govornik iz Ljubljane. Prijatelji vabljeni.

ŠENCUR

Ciklon povzročil ogromno škodo. Pričakovali smo po lepih sončnih dneh v tej pozni zimski dobi, da vreme ne bo za dolgo tako ugodno. Niti najstarejši ljudje ne pomnijo tako blagega vremena v januarja in v početku februarja zato so nekateri vzlic temu prerokovali, da bomo imeli še dosti snega in mraza. Vidi se, da se niso zmotili in so jo deloma pogodili s svojim obetanjem. . . . S strahom smo pričakovali po tolikšnem nalivu dežja in zopet po tako toplih zimskih dneh krutega maševanja narave v katerikoli obliki. Tudi to se je izpolnilo v mnogo hujšem udarcu, nego smo ga slutili. Hladen sever, ki je pihal na dan nemadnega potresa pretekli teden, pretvoril se je ponoči v pravi vihar. Začelo se je okrog desetih zvečer in okrog polnoči je vihar zavzel vprav orkanski karakter. Strahoviti veter je pribučal ven izza Krvavca in z blazno hitrostjo divjal dalje proti jugozahodu. Veliko količino krepkih dreves je pometal v šencurških in okoliških gozdovih. Število popadanih hrastov in snrek se-

ga v tisoče. V Olčevski gmajni leži skoraj vse na tleh. Zalosten je pogled na sadno drevje, ki je tudi po večini uničeno. Večjo škodo je napravil vihar mnogim hišam, raz katerih je formalno razmetal vso opeko. Močno je nagnilo električni vod na velesovskem polju. Električna svetloba je bila par noči prekinjena, sicer pa je skozi funkcionirala v redu.

Kako silen je bil vihar se vidi po tem, da je ruval orjaška drevesa kar s koreninami vred ter jih pometal eno na drugo nalik škatli vžigalic. Tako strašnega razdejjanje ne pomnijo ljudje že skoraj 50 let. Kolika je celokupna škoda se za zaenkrat še ne ve, ali gotovo je, da je zelo velika.

So že tukaj! Vse kaže, da se bo občina Šencur v kratkem času v vsej svoji veličini pokazala pred svetom. V soboto so ob pokanju topičev prepeljali v Šencur arhive nekadanje občine Voglje in Hrastje iz občine Trboje, kjer so od zadnje komasacije gostovali. Sedaj bo treba koračiti k novim občinskim volitvam, da tudi zastopniki pridruženih občin Voglje in Hrastje pridejo zastopati svoje koristi.

MAVČICE

Igra. Prosvetno društvo v Mavčičah priredi v nedeljo dne 16. II. t. l. v društveni dvorani komedijo v štirih dejanjih „Beneški trojčki“. Ta komedija vam prinaša predvsem smeh in šalo, v drugi vrsti pa morda nekaj tistega, kar so si bili izbrali komedijanti francoskega kralja za geslo: „Cistiat ridendo mores (smeh naj boljša življenje.)“ Tako je napisal pisatelj k tej igri. Pridite vsi domači in okoličani in vsi prijatelji smeja!

Prosveta

Mrtvaška zvezda.

Drama v treh dejanjih. Po Felix Timmermannovi povesti „Župnik iz cvetočega vinograda“ dramtiziral: Pavel Bobnar.

Gibalna sila drame je delikatno vprašanje: ljubezen med mladeničem Izidorjem in deklico Leontino, ki ju družni neupogljivo srčno nagnjenje, a razdružuje verska pripadnost. — V odkriti borbi se križajo med seboj nasprotni si življenjske črte. Župnik in mlad pesnik Izidor sta oba velika v svoji volji, lepa v svojih dušah, poštena v dejanjih, ali prav zato ne moreta, ne smeta drug mimo drugega, temveč samo naprej z umikom enega od obeh. Pretresljivo močno nam je prikazana borba med voljo in odpovedjo, ki zahteva breobzirno afirmacijo nepremakljive zapovedi t. j. žrtev deklice Leontine. Vsi trije so spojeni z istim fluidom, sicer jih ne bi mogla usoda združiti v isti skrivnostni krog borbe, sicer ne bi doživeli vsak po svoje mističnega prebujenja — „čutenja luči“, ki bi jo mogli vzporediti s svetim umiranjem nje, ki se je darovala. Iz vsega dela zveni pesem o naravi, o mesečini in zarji in zvezdah in pesem o trpeči in osvobojeni duši. — Igra, ki je zlasti primerna za postni čas, se naroča na naslov: Ivan Mohor, Šencur, št. 53 pri Kranju, ali pa naravnost pri avtorju: Pavel Bobnar, Šencur pri Kranju.

ŠKOFJA LOKA

Razrešena uprava in občinski odbor naše občine. Ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen je razrešil celokupno upravo naše občine zaradi ugotovljenih nerednosti pri izvrševanju občinskih poslov. Razrešen je tudi celotni občinski odbor.

Občni zbor Združenja obrtnikov je pretečno nedeljo potekel v najlepšem redu. Navzočih je bilo nad 50 članov, O. O. iz Ljubljane je zastopal g. Igljč. Zbornico za O. T. I. pa g. Lotrič Ivan za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Lotrič Ivan, za podpredsednika pa g. Planina Lovro. Ker sta pri volitvah le dva glasovala proti je zbor jasno pokazal spoštovanje in zaupanje tema našima obrtniškim delavcema, vse tiste nergače pa je kratkoma odlovil. Iz poročil je bilo vse delovanje za dobrobit obrtnika javno podano. Naj še povdarimo, da se ta novi odbor na vse načine trudi za povzdigo obrtnega stanu ne le v območju združenja, temveč za ves sodni Škofjeloški okraj in še za našo sosedno občino Ziri, ker pripravlja tako veliko obrtniško razstavo, prireja za članstvo razne strokovno — poučne ekskurzije, dočim nekateri ki samo nergaže in so isti večer priredili predpustno veselico, kot prvo svoje delo in to v času, ko hodi gospod od hiše do hiše rubiti naše člane. Prav je na občnem zboru povedal član obrtnik, nas še bodo rubili, če imamo tak položaj, da lahko pred-

Dotrpel je danes po mnogoletnem hiranju naš ljubi soprog, oče, stari oče, tast, brat, svak in stric gospod

Franc Ks. Sajovic
kinopodjetnik

ob 1945 uri, previden s svetotajstvi sv. vere v 72 letu svoje starosti.

Pogreb se vrši iz hiše žalosti v soboto, dne 15. feb. 1936 ob 16. uri.

Sv. maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi.

Venci se hvaležno odklanjajo!

Kranj, dne 13. feb. 1936.

Pavla Sajovic roj. Omersa
soproga

Ing. Marjan Sajovic, sin; Lucja Sajovic
roj. Jablonska, snaha; Danušja, vnukinja.

Gorenjci nosijo TIVR-jeve obleke, ker s o dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

pusta vezujemo. Zato večina obrtnikov proti takim prireditvam protestira, in naj se na take prireditve nas več ne vabi. Sama rubežna in prodaja, tu pa veseljačenje. Gospodje, več strokovne izobrazbe in primerne reklame za našega obrtnika bo bolj prav, to zapomnite.

Vincencijevi konferenci sta poslala g. Kmetič Lojze, ravnatelj tovarne „Šešir“ in njegova soproga g. Anica dar Din 1000.— za najpotrebnejše v naši župniji. Nekdo, ki noče biti imenovan pa v iste namene Din 200.—. Obem darovalcem se vodstvo konference najiskreneje zahvaljuje. Bog plačaj! Naj bo to drugim, ki jim Bog daje svoj blagoslov, v vzgled in posnemanje. Vsaj današnja stiska naj ti odpre roko in otri revnih solzo!

Avtobusni izlet na Sušak in Trsat v Velikonočnih praznikih se pripravlja v Škofji Loki. Odhod bi bil na Veliko nečeljo zjutraj okrog 7 ure, preko Ljubljane, Ribnice, Kočevja, Broda na Kolpi, Delnice na Sušak. Odhod iz Sušaka pa v pondeljek okrog pol dne. V vsakem večjem kraju bomo za kak četrt ure obstali, da bi lahko kraj ogledali. Sprejelo se bo 35 oseb, toliko bo sedežev v popolnoma novem avtobusu; če se jih pa prijavi več, bomo najeli druge avtobuse in sprejeli v vsak voz le toliko oseb, kolikor je sedežev. V prihodnji številki navedemo ceno in natančen program. Če ima kdo kake posebne želje, naj takoj javi na naslov: Planina Lovro, Škofja Loka, in se bo upoštevalo. Kdor želi z nami, naj prihodnjico pazno prečita in se odloči ter takoj prijavi. Cena za vožnjo tja in nazaj bo nizka.

Cerkveni pevski zbor pripravlja za v nedeljo 15. marca ob 8. uri zvečer koncert narodnih pesmi. Koncert bo v dvorani Društvenega doma.

Rubežni zaradi zaostalih davčni plačil. Te dni vršijo organi naše davčne uprave po mestu rubežni, in to skoraj po vseh hišah. Celotno mesto bo zarubljeno. Pa ni nič čudno, ker kriza s tako silo pritiska na naš kraj, sedaj se je še lesna trgovina ponehala, je pa do vrha. Kmečki pridelki so padli na najnižjo ceno, delavstvo je po nekaterih obratih plačano po pasje, sedaj je pa še pri lesni trgovini na stotine delavstva ob kruh. Kdo naj potem kupuje od naših trgovcev in naroča izdelke pri obrtnikih. Ko je zgubil kmet in delavec svoj primeren zaslužek je s tem zgubil tudi trgovca in obrtnik. Ta dva sta pa v našem mestu glavna davkoplačevalca in ker je davčna obremenitev čez mero, tega več ne zmoreta, zato pa je celotno mesto zarubljeno. Tako visoko je nas navil davčni vijak, da to niso več primerni davki, ampak že čezmerna oddaja premoženja. Kdor je temu vzrok, nosi težko odgovornost ne samo proti Ločanom ampak tudi napram narodu in državi. Vse merodajne faktorje pozivamo, da ta neznosni vijak omilijo, in nam, ki smo vedno odrajalvali primerne dajatve državi priskočijo prav ob dvanajsti uri na pomoč, drugače bo v kratkem času pri nas šlo vse na boben. Pripravljeni smo, da pridemo vsi škofjeločani na merodajna mesta razložiti naš položaj.

„Sola in dom“ na dekliški uršulinski šoli je imela pretečeno nedeljo svojestanek, na katerem so soglasno sklenili resolucijo, v kateri prosijo, da se jim dovoli otvoriti realno gimnazijo. V ta namen se pobirajo podpis staršev in se vse kar hiti podpisovati. Za časa JNS-arske strahovlade bi jim bili najraje vse odvzeli, ker niso želeli dobre krščanske vzgoje, zato je danes vsa poštena Škofja Loka in okolica, da se dovoli otvoritev realne gimnazije našim č.č. uršulinkam, ki že nad 150 let vodijo vso vzgojo ženske mladine, in katerih zavod je vedno slovel širom naše domovine.

Delavstvo

Strokovna zveza poljedelskega delavstva. Oblast je potrdila sedaj pravila Strokovne zveze poljedelskega delavstva s sedežem v Ljubljani, katero organizacijo naše delavstvo, zaposleno pri poljskih delih že tako dolgo željno pričakuje, ker vidi v njej bodočo zaščitnico svojih pravic. Pripravljalni odbor bo kmalu sklical ustanovni občni zbor, ki bo izvolil odbor in ostale funkcionarje. Zato vljudno vabimo vse zavedne tovariše od blizu in daleč, da se prijavijo po dopisnici pripravljalnemu odboru kot člani, poštirtvovalnejši pa tudi kot zaupniki za svoj kraj v kolikor se to že ni zgodilo. Da ne bo povpraševanj, povdarjamo: Član strokovne zveze more postati vsak ročni delavec in delavka, ki je zaposlen pri kmetijski proizvodnji, to je pri poljedelstvu, živinoreji, perutinarstvu, sadjarstvu, vinarstvu, zelenjadarstvu, cvetličarstvu, čebelarstvu, sviloreji, lovu in ribištvu.

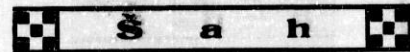
Potrebe in duh časa kličejo po organizaciji. Zato se je vsi oklenite. Hitite s prijavi, da čimprej postavimo temelje svoji stavbi.

Pripravljalni odbor, Ljubljana, Tyrševa cesta (poslopje Gospodarske zveze, I. nadstropje).

Uganka

Kaj je to? Kaj je rinar in kaj je piháč?

Najboljši odgovor bomo priobčili v prihodnji številki.

Kranjski šahovski klub živahno deluje ter je že začel s splošnim turnirjem za klubovo prvenstvo. Igra se v 4 skupinah ter se je prijavilo k turnirju 40 šahistov. Igralci, kateri v posameznih skupinah dosežejo predpisano število točk, pridejo v ožji turnir, zmagovalca tega turnirja pa bodo odločili med seboj, kdo naj bo letošnji prvak kluba. Ker je v Kranju več prvostopskih šahistov, je težko reči vnaprej kdo bo bodoči klubov prvak, vidi se pa že sedaj da bo borba za pokal zelo ostra. Zmagovalce turnirja pa čakajo lepe nagrade.

KMETIJSTVO

Gnojenje okopavin in krmnih rastlin

Za naše sedanje razmere je glavno da se pridela mnogo krompirja in fižola, ker se ti pridelki lahko dobro prodajo. Za domača krmila pa pride v poštev pesa, detelja, lucerna in seno. Kmetovalec se mora torej potruditi in delo tako usmeriti, da kolikor mogoče več navedenih poljščin pridela, da od tega nič ne dokupi, pač pa po mogočnosti tudi tega čimveč proda.

Kar se tiče krompirja mora vsak kmetovalec stremeti, da pridela največ dobrega in zdravega semenskega krompirja. Krompir se danes v državi tudi v drugih krajih veliko sadi, semenski krompir pa, če je dober in zdrav, se bo iz naših krajev vedno s lahkoto in dobro prodal.

Da to dosežemo je predpogoj da imamo zdravo seme, da zemljo pravilno obdelujemo, glo-

boko preorjemo, plevel odstranimo in dovoljno kot pravilno pognojimo.

Z hlevskim gnojem se mora previdno postopati, da ne izgubi gnojilne moči. Betonirana gnojlišča in jame za gnojnice so predpogoj pravilnega in varčnega gospodarstva. Hlevski gnoj mora biti pri uporabi zrel. Kod dodatek k hlevskemu gnoju so ka gotova umetna gnojila neobhodno potrebna in se ta pri pravilni uporabi vedno izplačajo. Demar izdan za umetna gnojila se dobro obrestuje. Samo na ta način, da pridelamo v obilni meri take poljske pridelke, ki v kvalitativnem pogledu na trgu lahko tekmujejo, da imamo dovolj tečne krme in da čimveč pridelkov prodamo, zamoremo uspešno pobijati obstoječo krizo. Kmetovalci-tovariši iz drugih držav so to že videli, radi tega obstoječa kriza tam ne tlači več tako kruto kmetovalca, kot žal še vedno pri nas.

V pretečenem letu so se zopet izvedli poskusi z uporabo umetnih gnojil v kranjskem srezu. Rezultati so bili predvsem v pogledu dobičkanosti in kakovosti nepričakovano dobri. Predvsem se je pokazalo, da je za zemljišča v kranjskem srezu ravno kalij v obliki 40% ne kalijeve soli ona rastlinska hrana, ki pri okopavinah, kot krmnih rastlinah, in tudi pri žitu pri nas izredno koristi. Naša zemljišča so torej potrebna kalija. Pravilna uporaba je letos dala tako lepe pridelke, da bi bilo lahko miselno od kmetovalca, ako bi pri gnojenju ne rabil 40% no kalijevo sol, seveda tudi druga potrebna umetna gnojila.

Hočemo navesti nekaj tozadevnih letošnjih primerov. Dobro bi pa bilo, če bi se kmetovalci še osebno razgovorili z doli navedenimi poskusniki, da bi jim tudi ti na podlagi lastnih izkušenj pojasnijo, kako dobra in koristna je pravilna uporaba umetnih gnojil, predvsem seveda 40% ne kalijeve soli.

I. Krompir.

a) Posestnik in župan gospod Umnik iz Šenčurja je gnojil sledeče:

Celo njivo je dobro pognojil z zrelim hlevskim gnojem, potem pa izvedel sledeči poskus z umetnimi gnojili:

Prva parcela od 1000² je ostala gnojena samo z hlevskim gnojem.

Druga parcela od 1000² je pa dobila še 15 kg apnene sečnine, 20 kg superfosfata in 40 kg 40% ne kalijeve soli.

Tretja parcela od 1000² je bila pognojena samo z 15 kg apnene sečnine in 20 kg superfosfata, torej brez kalija.

Pridelek, katerega je sam tehtal je bil sledeči:

Na prvi parceli je pridelal 1200 kg gomoljev, na drugi (pognojena) pa 1900 kg gomoljev in na tretji, kjer ni gnojil z kalijem za samo 1340 kg gomoljev. Torej je na pognojena parceli s kalijem več pridelal, pa imajo vrednost od 340 — 390 dinarjev. 40% kalijeve soli mu je vrgla na 1000² 275 — 320 Din čistega dobička ali po enem hektarju računamo 2.750 — 3.200 Din.

b) Valentin Starman na Subi pri Škofji Loki je tudi krompiršče dobro pognojil z hlevskim gnojem in potem izvedel sledeči poskus.

Prva parcela je ostala gnojena samo z hlevskim gnojem.

Druga parcela, kot prva 1000² velika je dobila poleg tega še 20 kg apnene sečnine, 20 kg superfosfata in 30 kg 40% kalijeve soli.

Tretja parcela od 1000 m² je bila enostransko gnojena samo z 20 kg apnene sečnine in 20 kg superfosfata torej brez kalija.

Na prvi parceli je pridelal na 1000 m² 1525 kg gomoljev.

Na drugi parceli je pridelal na 1000 m² 2296 kg gomoljev in na tretji kjer ni rabil kalijeve soli pa samo 1754 kg gomoljev.

Tu si zamore vsak kmetovalec izračunati, kako dobičkanosna je bila za naša zemljišča tako potrebna 40% kalijeve soli.

Takih in sličnih poskusov na krompirju, se je izvedlo, omenimo še g. Sifererja v Zabnici itd. Vsi poskusi so dali popolnoma isto sliko in ta je, da se gnojenje z umetnimi gnojili danes že dobro izplača in da se tega brez škode ne sme opustiti. Samo na ta način se pride zopet do denarja.

Na podlagi vseh poskusov na krompirju priporočamo za kranjski srez sledeče količine umetnih gnojil na 1000 m²:

30—40 kg 40% ne kalijeve soli.

15—20 kg apnene sečnine ali apnena dušika, in 15—20 kg superfosfata ali v jeseni fosfatne žlindre.

II. Pesa.

Posestnik Peter Markič v Strahinju pri Naklem je izvedel sledeči poskus. Najprvo je tudi on pognojil njivo z dobrim in zdravim hlevskim gnojem potem pa dal sledeča umetna gnojila:

Prva parcela od 1000 m² je ostala gnojena samo z hlevskim gnojem.

Druga parcela od 1000 m² je dobila 15 kg sečnine in 20 kg superfosfata torej brez kalija.

Tretja parcela od 1000 m² je dobila isto kot druga parcela, poleg tega pa še 30 kg 40% ne kalijeve soli.

Pridelek, katerega je poskusnik sam tehtal, je bil presenetljiv:

Na prvi parceli brez umetnih gnojil je bilo 6730 kg pese.

Na drugi parceli z umetnimi gnojili enostransko brez kalija samo 7050 kg pese, in na tretji polnogojeni z kalijem pa 9340 kg pese. Tu vsak vidi, da velja tudi za nas pravilo, da je pesa izrazita kalijeve rastlina, ki da ogromne pridelke prvovrstne kakovosti, ako se ji gnoji z kalijem.

Ravno tak poskus je izvedel tudi še g. Ivan Podpeskar na Kokrici, g. Marinešek v Strahinju in drugi.

Taki tu navedeni uspehi so seveda odvisni še od drugih okolnosti. Zelo važno ulogo igra naprimer pravi čas trošenja umetnih gnojil. Prepozno trošena gnojila imajo le deloma uspeh. Splošno velja pravilo da treba trošiti umetna gnojila čimbolj zgodaj spomladi in jih takoj po uporabi dobro prevleči z brano ali pa plitko zaorati, lahko tudi s kultivatorjem zmešati zemljo. Čimbolj zgodaj pred setvijo jih rabimo na njivah tim boljše je. Zato kmetovalci ne odlašajte in si predvsem 40% no kalijevo sol pravočasno preskrbite, da ne bo zadrege, kakor je to bilo lansko leto. Sedaj je marec že blizu in setev oziroma saditev pred durmi!

Vsakovrstno urarsko in draguljarsko blago Vam nudi najceneje

I. LEVIČNIK - urar
KRANJ - JESENICE

Ure, zlatolna, dragulji, jedilni pribori v cromnu, alpakci in v srebru. Za žesine, neveste največja izbica!

Vsa urarska in zlatarska popravila se izvršujejo solidno in neječneje.

Priznana najboljša izbica!

Gospodarstvo

Gospodarska vprašanja in odgovori

F. G. iz J. — Določila uredbe, ki zadeva dimnikarske posle so priobčene v Službenem listu Kr. banske uprave dravske banovine z dne 16. 11. 1932 št. 728/91 in 729/91 ter jih radi obširnosti

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju

reg. zadruga z o. z.

Vabilo

na VI. redni občni zbor Kmet. okr. zad. v Kranju

ki se bo vršil v ponedeljek dne 24. febr. 1936. ob 11. uri predpoldne v veliki dvorani hotela „Stara pošta“.

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 2.) Odobritev računskega zaključka za leto 1935.
- 3.) Dopolnilne volitve načelstva.
- 4.) Volitve nadzorstva.
- 5.) Slučajnosti.

Obsežno se bo poročalo o sedanjem gospodarskem položaju o posledicah sankcij, ter drugih aktualnih gospodarskih prilikah, kar bo zanimalo gotovo slehernega člana. Zato pridite vsi!

Kranj, dne 12. febr. 1936.

Odbor Kmetijske okrajne zadruge v Kranju.

Predsednik:
LOVRO NOVAK l. r.

Tajnik:
IVAN ZUPAN l. r.

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vplatujejem tozadevne položnice na razpolago.

Novo hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodnejše.

ne moremo v celoti priobčiti. Za primer, Vas zanima samo maksimalni cenik za dimnikarje, ki ga priobčujemo v celoti:

Za enkratno ometanje 1. odprtega kuhinjskega ognjišča Din 4.—; 2. navadnega prelaznega dimnika pritlično D 3.—; 3. vsako nadaljno nadstropje D 0.50; 4. valjastega dimnika pritlično D 2.—; 5. za vsako nadaljno nadstropje D 0.50; 6. štedilnika z eno pečico in dimno cevjo do 1 metra D 3.—; 7. štedilnika z dvema pečicama in dimno cevjo do 1 metra D 4.—; 8. štedilnika z tremi pečicami in dimno cevjo do enega metra D 5.—; 9. železne peči z dimno cevjo do 1 metra D 2.—; 10. velike železne peči z dimno cevjo do 1 metra D 2.50; 11. izredno velike železne peči z dimno cevjo do 1 metra D 3.50; 12. dimne cevi od 1 metra naprej D 0.75; 13. Lutzove peči brez pečice D 6.—; 14. pralnega kotla v zasebni hiši D 1.50; 15. velikega pralnega kotla D 2.—.

Za delo zunaj kraja, v katerem je sedež obrta, se sme zaradi plačila za zamudo časa in za pot računati k podstavkam po Din 2.— ali več še pribitek 50 par, pri postavitvi četrti pa Din 1.— več. Ne sme se računati višja cena nego je določena v tem maksimalnem cenovniku, sme pa se zahtevati manjše plačilo.

Zitni trg: Tendanca je mirnejša. Konsur ent ne more plačati sedanjih visokih cen, vsled česar je potrošnja pšenice in moke vsak dan manjša. Cene bodo najbrže popustile.

Krompir: Radi hudega mraza je nakladanje trenutno v zvezi z veliko nevarnostjo. V glavnem je povpraševanje za „Onaida“ krompirjem, medtem, ko se roza krompir išče le nekoliko za seme. Cene so sicer sedaj stalne, vendar se mora računati, da ima Slavonija in letos tudi okolica Čakovca in Varaždina velike zaloge krompirja, ki bo takoj, ko mine mraz prišel na tržišča, kar bo lahko neprijetno vplivalo na sedanje cene.

Fizol: Se vedno nobenega povpraševanja. Italija je sicer dovolila uvoz 500 vagonov fizola, vendar samo iz držav, ki ne izvajajo sankcij proti njej. Francija pa se vedno daje naši državi tako majhen in neprikladen razdeljen kontingent tako, da je vsaka kupčija izključena.

Zenini in neveste!

Najlepše in najcenejše fotografije vseh barv in velikosti, tudi povečave Vam naredi

Fotograf JUG Kranj

(sedaj nasproti trgovine Savnik)

Na željo pride slikat na dom brez poviška cene. Pri naročilu 6 slik, eno veliko sliko brezplačno. Slike za legitimacije 4 komade Din 25.—.

VINO

pristno, po konkurenčni ceni, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani Fran- kopanska ul. 11.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0 50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Fotograf Rovšek

izvršnje poročne slike s 25% popustom. Pride tudi na dom brezplačno. Slike za legitimacije stanejo štiri samo Din 25.— Kranj, Cojzova 4 (pri pokopališču).

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejz tapetnik, v hiši g. F. Ažmana.

Kupim otroški voziček (pogreznjen) dobro ohranjen. Ponudbe poslati z navedbo cene: Marčun Pivka 15 p. Naklo.

Važno! Modroce! Otomane, spalne divane itd. izvršuje solidno in po nizki ceni Bernard Maks, tapetnik, poleg Stare pošte, Kranj.

Prodaj konja (ponija) z vso opremo. B. Rangus, zlatar, Kranj.

Hranilno knjižico mestne hranilnice za Din 5000.— takoj kupim Samo pismene ponudbe na upravo pod „Mestne“.

Za žene in neveste lepa izbira

Oglejte si bogate izložbe, kar ni v izložbah je v trgovini

B. RANGUS — KRANJ

Ogled in informacije, brezobvezno. Vaš interes je, da si pred nakupom ogledate ceno in kvaliteto izvršujejo!

Popravila se točno in strokovno

Kupujem staro zlato in srebro

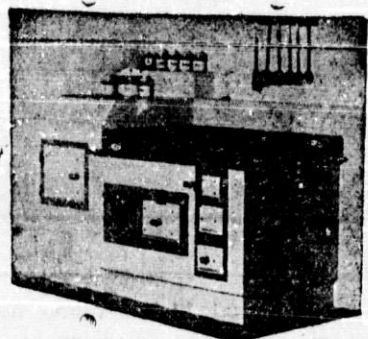
Trenchcoati za dame in gospode v veliki izbiri po nizki ceni.

Izdelava prvovrstna, s svilenim podlogo, blago trpežno.

Se priporoča Albin Jazbec Kranj

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svojo pečarsko obrt iz Vidovdanske ceste 11. (poleg gimnazije) na Mestni trg 18. (v hišo g. Kocbeka). Tem potom opozarjam, da imam na zalogi tudi izgotovljene predmete in jih interesenti lahko vsak čas ogledajo v novo odprtem lokalu. Cenjenemu občinstvu se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Moje geslo je še vedno: Dobro blago! Nizke cene!

Vinko Oselji

pečarstvo Kranj, Glavni trg 18.

Inventurna prodaja

Globoko znižane cene - Velika izbira ostankov

Damske kombineže:

Kom. samo D 19.- 29.-
boljše vrste D 39.- 49.-

Otr. svil. hlače D 9.-
Dam. svil. hlače D 12.- 15.-
Boljše vrste D 19.- 25.-

Nogavice

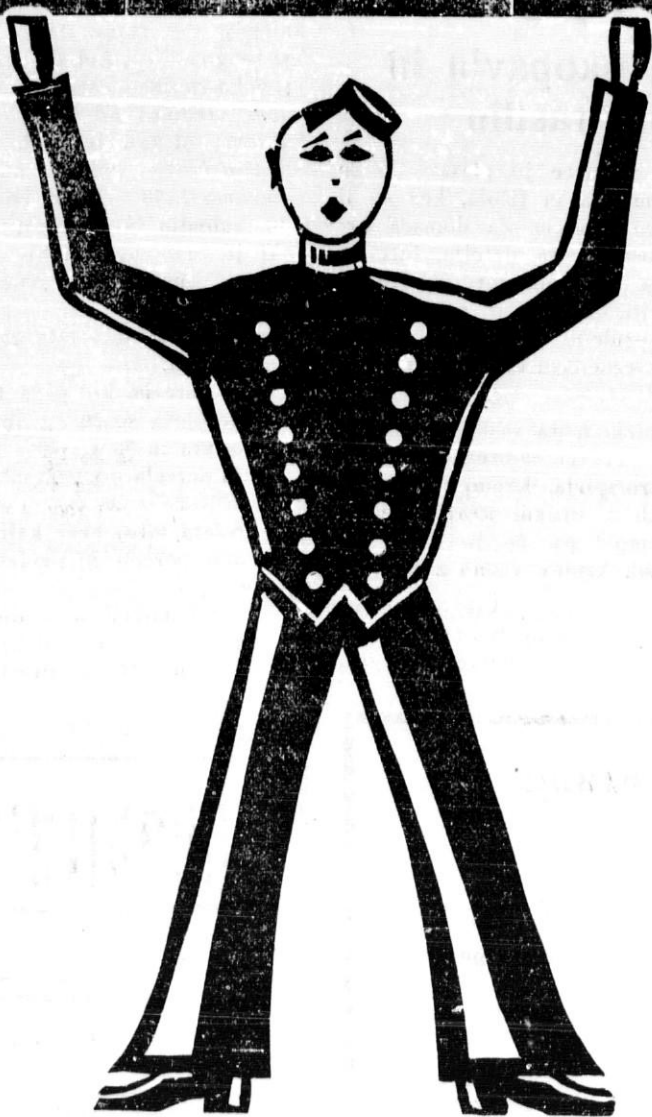
Reklamne par D 5.- 8.-
Fine flor D 9.- 12.- 15.-
Boljše vrste D 17.- 19.- 23.-
Svilene D 19.- 21.- 28.-
Vuk D 35.- Bridge D 39.-
Najfinejši D 49.- 69.-
Cocon iz čiste naravne svile D 79.-

Damske torbice:

samo Din 9.-, 12.-, 19.-, 29.-, 39.-

Ostanki za polovično ceno

Za damske obleke od Din 24.— naprej
za damske čisto volnene obleke od D 48.— naprej
za damske plašče volnene od Din 75.— naprej
za moške srajce od Din 15.— naprej
Velika izbira ostankov za predpasnike, bluze, domače obleke itd. itd.

IVAN SAVNIK KRANJ

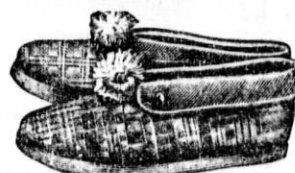
Moške srajce:

Reklamne D 18.—
Tople (fanel) D 19.—
temne D 24.—
Sportne gladke in kar. D 35.—
Modne srajce 2 ovrat D 25.—
Boljše D 35.— 45.— 55.— 69.—
Kravate D 4.— 5.— 12.—

Forme (napienjači)

za čevlje vse štev. Reklama, samo D. 9.-

Copate vse štev. D. 24.-

Mode copate D. 28.-

Pletenine

Zimsko triko perilo

Ostanki za polovično ceno

Za kompletne moške obleke po 3 — 3.20 mtr, čisti volneni kangarn samo D 120.— 195.— 270.— 300.— 330.—
Različni ostanki za hlače in suknjiče od 1 — 2 mt.